

Vennlig kritikk av den konstruerte idealkroppen

Av Elisabeth Leinslie

Karstein Solli PProduksjoner, *Politics of Bodies*, Kunsthøgskolen i Oslo, Dansens Hus, 01.-04 februar 2007

I det vi kommer inn i scenerommet blir vi tatt vennlig i mot av Karstein Solli. Han og en kvinne som kunne vært Beata Kretovicova, deler ut penn og hvitt papir til samtlige tilskuere. For en skribent oppleves dette som betryggende, med penn og papir i hånd kan en forestående aktivisering av publikum neppe bli for skummelt. Vi blir bedt om å observere hverandre og kjenne på hvordan det føles å bli observert. Erfaringene skrives ned, og arket slippes på gulvet og inngår slik i forestillingens scenografi – hvite hemmelighetsfulle ark som inneholder hvert individs tanker og observasjoner.

Karstein Solli har lenge eksperimentert med objekter i scenisk sammenheng, dette arbeidet viderefører han i *Politics of Bodies*. I tillegg til de hvite arkene finner vi en mengde andre objekter som benyttes aktivt i spillet og dansen: bildekk, sko, hvite kopper og tallerkener - og dessuten domineres rommet av ett hvitt kors som strekker seg fra fremre scenekant, til bakre scenegulv og opp til taket. Tross det dominerende korset opplever jeg ikke at verket tar opp religiøse spørsmål. Det er snarere allmenne problemstillinger om vår kulturs forståelse av og påvirkning på kroppen som behandles. I denne forståelsesrammen reduseres korsets funksjon til et lerret for lys- og videoprojeksjoner, og til et konservativt symbol som begrenser menneskekroppens mobilitet – mesteparten av spillet og dansen foregår på den 1,5 meter brede hvite stripen.

Personlig vitnesbyrd

Problemstillingene verket utforsker er velkjente og gir lite friksjon til allerede etablerte oppfattelser av hva vår vestlige kroppskultur gjør med vårt kroppsbilde. Verket fungerer i den forstand ikke som provokasjon, men snarere som en påpekning av det urokkelige ved tingenes tilstand.

Det settes opp en rekke kontraster: den gamle kroppen kontra den unge. Den forventede kroppsbeherskelsen vi kjenner igjen fra det konservative borgerlige hjem, kontra friheten leken gir oss. Tradisjoner og ritualiserte handlinger kontra improvisasjon og eksperimentering. Den konstruerte idealkroppen kontra den naturlige kroppen. Dikotomiene

er mange, og åpner sjelden for et nyansert bilde. Tematikken minner med andre ord mer om et personlig vitnesbyrd enn et ønske om å sette i gang en diskurs om temaene.

Tross verkets kjente tanker om kropp og kultur, behandles problemstillingene på estetisk fine og lett tilgjengelige måter. I grenselandet mellom dans, teater og performance blandes en enkel, men finurlig tekst med tydelige og sterke visuelle virkemidler. Blant annet inneholder verket den mest obskure sexscenen jeg har sett på lenge. Jeg skal ikke røpe mer – men det har bl.a. med tekopper å gjøre. Tekoppene brukes flittig til å understreke konservatisme, i tillegg til sexscenen presenteres vi for tekopp-bondage, hvor tekopper og tallerkener teipes til danserens kropp for å hindre kroppslig frihet. En gripende scene Kretovicova utfører med sår desperasjon.

Et påfallende særpreg ved forestillingens estetikk er fraværet av musikk. Lydene Solli tar i bruk er kun det som genereres akustisk gjennom stemme, pust, fall, klakkende støvelheler, teservisets klapping, dekkenes fall og lignende. Grepet bringer aktørene nærmere publikum og understreker følelsen av at verket er et personlig vitnesbyrd.

Allsidig ensemble

Solli har valgt et sterkt ensemble som formidler med humor og vennlighet. Roy Lie Jonassen har mangeårig erfaring med både dans og teater, og dominerer med presisjon og sceniske tilstedeværelse. Professor i helsefag Gunn Engelsrud tilbyr fragmenterte tekstinnslag. Hun entrer scenen med jevne mellomrom og fungerer som et kommenterende element. Disse sekvensene hakker opp dramaturgien og kunne med fordel vært skarpere både innholdsmessig og i utførelsen.

De to eldre kroppene står i kontrast til de to unge kroppene – danserne Beata Kretovicova og Sittibancha Bamphen. To sterke dansere som i *Politics of Bodies* får vist sin allsidighet. Vi har sett dem utføre danseteknisk vanskeligere og mer imponerende utfordringer tidligere, men jeg opplever at imponerende danseteknikk ikke er hovedpoenget i denne forestillingen. Snarere fremstår meningsinnholdet som det sentrale element, følgelig vektlegges dansernes evne til å uttrykke dette tydelig med både kropp og stemme.

Optimistisk

Går vi tilbake til begynnelsen hvor publikum ble oppfordret til å skrive ned sine erfaringer, kan en innvending være at dette virket i overkant skoleaktig. Det plaget imidlertid ikke meg der og da – jeg opplevde det som en fin måte å sette oss i stemning til det som skulle følge. Når aktørene helt på slutten samler opp arkene og leser utdrag høyt, settes jeg derimot tilbake

på skolebenken – eller rettere sagt dramatimen. Grepet er i overkant pedagogisk og forutsigbart, men føyer seg samtidig inn i det jeg oppfatter som en av forestillingens hovedagendaer: se og ha omtanke for din neste. For selv om verket retter skarp kritikk mot verdens forståelse av og påvirkning på vårt kroppsbilde ser jeg det som et bakteppe for verkets positive og optimistiske grunntone: En kjærlighet til kroppens mange bevegelsesmuligheter, dens naturlige forfall, og menneskets evne til å se det humoristiske i denne prosessen.

«Politics of Bodies» er siste del av en trilogi hvor forestillingene «Politics of Singing» (2002) og «Politics of Objects» (2004) er de foregående delene.